

Palkkatyövalmennus Pieksämäki

Minä palkkatyössä

Homma haltuun – Toiveista työhön -hanke

Aikataulut

- Ke 4.5.2022
- Ke 11.5.2022
- Päivien pituus klo 9-13
- Aamukahvi klo 9.00
- Lounas n. klo 11.00

Ensimmäinen päivä

- Päivän aikataulu ja sisältö
- Kahvi klo 9.00
- Lounas n. klo 11.00

STM Homma haltuun – Toiveista työhön -hanke

- Hankkeessa kehitetään tuetun työllistymisen työhönvalmennusta.
- Tuetulla työllistymisellä tarkoitetaan työllistymistä palkkatyöhön avoimille työmarkkinoille.
- Työllistymisen tukena on työhönvalmentaja.
- Hankkeessa on kolme tavoitetta:
 - avotyötoiminnan ja alihankintamallin kehittäminen
 - palkkatyö Vaalijalan yksiköihin ja yrityksiin
 - osuuskuntatoiminta

STM Homma haltuun – Toiveista työhön -hanke

- Hankkeessa on neljä työntekijää.
- Projektikoordinaattori Tiina Hiltunen huolehtii hankkeen kokonaisuudesta.
- Projektityöntekijät huolehtivat omalla paikkakunnallaan hankkeen suunnittelusta ja toteutuksesta.
 - Mikkelissä projektityöntekijänä on Reijo Pöyry.
 - Pieksämäellä projektityöntekijänä on Hanna Tirri.
 - Varkaudessa projektityöntekijänä on Henna Kautovaara.
- Hanke kestää kaksi vuotta. Ajankohta on 1.1.2021-31.12.2022.

Esittelyt

Kerro kuka olet

Kerro joku
positiivinen eli hyvä
asia itsestäsi

Palkkatyövalmennus

- Valmennuksessa käydään läpi asioita, jotka voivat auttaa sinua työllistymään palkkatyöhön.
- Saat tietoa siitä miten voit suunnitella työllistymistäsi.
- Valmennus auttaa sinua miettimään
 - Mitä osaat?
 - Millainen työ sinulle sopii?
- Valmennuksessa kerrotaan
 - Millaista tukea voit saada
 - Miten muut voivat tukea sinua työllistymään
 - Miten voit hakea töitä
 - Mitä asioita työelämässä pitää huomioida

Vahvuuksien lista -harjoitus

- Ympyröi listasta sinua kuvaavat sanat.
- Saat lopuksi kertoa toisille mitä vahvuuksia sinulla on.

Minä palkkatyössä

Osio 1

Video Mikko ja työ

<https://www.youtube.com/watch?v=o8B33IZHERA>

Päivätoiminta ja työtoiminta

Osallisuutta edistävä toiminta, eli **päivätoiminta**, on tavoitteellista toimintaa, jolla pyritään vahvistamaan niitä taitoja, joita tarvitaan arkielämässä.

- Päivätoiminnassa ei tehdä varsinaisia työtehtäviä, vaan se on virikkeitä antavaa toimintaa.
- Päivätoiminnassa on mahdollista harjoitella myös työllistymisen edellyttämiä taitoja.

Työtoiminnassa voit tehdä erilaisia työtehtäviä, ja sinulle maksetaan työosuusrahaa.

- Työtoiminta on tarkoitettu henkilöille, jotka ovat työkyvyttömyyden takia eläkkeellä.
- Työtoimintaa järjestetään työ- ja toimintakeskuksissa. Työtoiminnassa voit harjoitellaan myös työllistymisen edellyttämiä taitoja.

Avotyötoiminta

Avotyötoimintaa järjestetään tavallisilla työpaikoilla.

- Avotyötoiminnan työtehtävät suunnitellaan sinun taitojesi mukaan.
- Avotyötoiminnasta sinulle maksetaan **työosuusrahaa**.
- Tavoitteena on palkkatyöhön pääseminen.
- Avotyötoiminnan työaika vaihtelee. Voit työskennellä osan viikosta työpaikalla ja osan viikosta toimintakeskuksessa.
- Avotyöntekijänä voit tehdä erilaisia avustavia tehtäviä esimerkiksi kaupoissa, päiväkodeissa ja palvelukodeissa.

Palkkatyö

- **Palkkatyö** tarkoittaa työtä, josta työnantaja maksaa työntekijälle **palkkaa**.
- Palkkatyötä tekevä henkilö on **työsuhteessa** työnantajaan. Hän on tehnyt työnantajan kanssa **työsopimuksen**.
- Palkkatyöhön kuuluu **vastuuta ja velvollisuuksia**.
- Palkkatyö kerryttää työeläkettä.
- Palkkatyötä voit tehdä osa-aikaisesti. Osa-aikaisen palkkatyön lisäksi voit osallistua esimerkiksi työtoimintaan.

Kokoaikainen ja osa-aikainen työ

- Työaika on se aika, jonka työntekijä käyttää työntekoon.
- Työtä voi tehdä kokoaikaisesti tai osa-aikaisesti.
- Suomessa **kokoaikainen työaika** on noin 8 tuntia päivässä ja 40 tuntia viikossa.
- **Osa-aikatyössä** teet työtä vain osan päivää tai viikkoa.
- Osa-aikaisena työnä pidetään työtä, jota tehdään alle 30 tuntia viikossa.
- Osa-aikaisessa työssä sinua koskee palkkatyön edut ja velvoitteet.
- **Ylityö** on työtä, jota työntekijä tekee varsinaisen työajan lisäksi.

Työllistymistä tukeva toiminta

- Sinulla on mahdollisuus saada **tukea työllistymiseen.**
- Työllistymistä tukevan toiminnan tarkoitus on **valmentaa sinua kohti palkkatyötä.**
 - Työtoiminta
 - Avotyötoiminta
 - Työhönvalmennus
 - Työkokeilu
 - Kuntouttava työtoiminta

Työhönvalmennus

- **Työhönvalmennuksella** tarkoitetaan yksilöllistä tukea, ohjausta ja neuvontaa.
- Työhönvalmennusta antaa **työhönvalmentaja**.
- Sinulle tehdään **yksilöllinen suunnitelma**, johon kirjataan sinusta tärkeitä tietoja sekä tavoitteitasi päästä töihin. Suunnitelmaan kirjataan mitkä palvelut auttavat sinua pääsemään **palkkatöihin**.
- Sinulle voidaan tehdä arvio, joka auttaa sinua ja työhönvalmentajaa huomaamaan sinun **taidot ja vahvuudet**. Arviointi auttaa sinua ja työhönvalmentajaa huomaamaan minkälaiset **työtehtävät** ovat sinulle sopivia.
- Työhönvalmentaja auttaa sinua **hakemaan töitä**. Hänen kanssa voit laatia työhakemuksen ja ansioluettelon.

Työhönvalmennus

- Työhönvalmentaja auttaa myös **toimeentuloon liittyvissä asioissa**. Hän on tarvittaessa yhteydessä omaisiin, edunvalvojaan ja Kelaan tukien selvittämiseksi. Hän voi auttaa myös **hakemusten tekemisessä**.
- Työhönvalmentaja on kanssasi **työhaastattelussa** ja auttaa **sopimusten teossa**.
- Työhönvalmentaja auttaa **muokkaamaan työtehtäviä** sinun osaamisen ja vahvuuksien mukaan.
- Hän voi auttaa **työtehtävien oppimisessa ja muutostilanteissa**.
- Työhönvalmentaja auttaa **työpaikkaan ja työkavereihin tutustumisessa**.
- Työhönvalmentaja on tukena mahdollisissa ongelmatilanteissa ja muutostilanteissa.

Työhönvalmennuksen menetelmiä

Kykyviisari

- Kykyviisari on kysely, jonka avulla voit arvioida omaa työkykyäsi ja toimintakykyäsi.
- Kyselyn osioita ovat: osallisuus, mieli, arki, taidot ja keho.
- Lisäksi kysytään taustasi sekä työstäsi ja tulevaisuudesta.

Positiivinen CV

- Positiivisen CV eli positiivinen ansioluettelo auttaa sinua huomaamaan omat taidot ja vahvuudet.

- Harjoitus ja tai video (verneri.net)

Minä palkkatyössä

Osio 2

Työ hakeminen

- Voit hakea työtä
 - Työhakemuksella
 - Soittamalla työnantajalle
 - Käymällä työpaikalla
- Työhakemuksessa kerrotaan
 - Miksi haluat kyseisen työn
 - Millainen koulutus sinulla on ja millaista työtä olet aikaisemmin tehnyt
 - Millaisia tietoja ja taitoja sinulla on, voit kertoa myös harrastuksista
 - Miksi olisit hyvä työtehtävään
- Työhakemukseen liitetään ansioluettelo eli CV
 - Lista osaamisestasi, taidoistasi, koulutuksistasi sekä aikaisemmista työpaikosta.

Työhakemus ja ansioluettelo

Esimerkki työhakemuksesta

<https://www.esedu.fi/wp-content/uploads/2017/11/tyohakemus.png>

Esimerkki ansioluettelosta eli CV:stä

<https://www.esedu.fi/wp-content/uploads/2017/11/ansioluettelo.png>

Työhaastattelu

- Työnantaja voi kutsua sinut **työhaastatteluun**.
- Valmistaudu työhaastatteluun hyvin. Mieti,
 - **Miksi haet tätä työpaikkaa?**
 - **Mitä haluat kertoa itsestäsi?**
 - **Missä asioissa olet hyvä?**
 - **Mitä työkokemusta sinulla on?**
- Pukeudu haastatteluun siististi ja ole ajoissa.
- Ota haastatteluun mukaan koulutodistukset, työtodistukset sekä ansioluettelo.
- Haastattelun perusteella työnantaja tutustuu sinuun ja osaamiseesi.

Oma esittely -tehtävä

- Mitä haluat kertoa/voit kertoa työnantajalle
- Omat vahvuudet

Työllistyminen

- Työnantaja ilmoittaa sinulle mikäli sinut valitaan työhön.
- Seuraavaksi sovitaan työsopimuksen kirjoittamisesta sekä työn alkamisesta.

Työelämän säännöt

- Työntekijänä sinun on **noudatettava työelämän sääntöjä**.
 - Noudatettava sovittuja työaikoja ja turvallisuusmääräyksiä.
 - Tehtävä sovitut tehtävät huolellisesti.
 - Oltava ahkera ja oma-aloitteinen.
 - Pukeuduttava työtehtävien vaatimalla tavalla.
 - Huolehdittava siisteydestä ja puhtaudesta.
 - Noudatettava työpaikan sääntöjä.
 - Ilmoitettava työntantajalle jos et pääse töihin ja toimitettava lääkärintodistus sairauslomasta.
 - Salassapitovelvollisuus, et saa kertoa työpaikan asioista muille ihmisille.

Palautetta päivästä

Valmennus
oli...

Parhaiten
jäi
mieleen...

Toivoisin
että...

Toinen päivä

Päivän aikataulu
sisältö

Mitä jäi mieleen edellisestä valmennuskerrasta?

Haluaisin
kuulla lisää...

Mitä
tarkoittaa...

Toivoisin
että...

Jäin
miettimään...

Työsopimus

- Kun työntekijä saa työpaikan, työnantaja tekee hänen kanssaan **työsopimuksen**. Työsopimuksen voi tehdä kirjallisesti, suullisesti tai sähköisesti. Työsopimus kannatta aina tehdä kirjallisena.
- Työsopimus on **työntekijän ja työnantajan sopimus työehdoista**.
 - Työsopimuksessa sitoudut tekemään sovittuja töitä.
 - Työnantaja sitoutuu maksamaan työstä sovittua palkkaa.
- Jos työntekijä on työhönvalmennuksessa, työhönvalmentaja auttaa työsopimuksen tekemisessä.

Kirjallinen työsopimus

Kirjallisessa työsopimuksessa sovitaan

- Työn alkamisaika
- Työsopimuksen voimassaoloaika
- Määräakkaisen työsuhteen loppumisaika ja määräaikaisuuden peruste
- Koeajan pituus
- Työaika, työpaikka ja työtehtävät
- Palkan määrä ja maksupäivä
- Vuosilomien määräytyminen ja irtisanomisaika
- Noudatettava työehtosopimus

Työsopimuksen voimassaoloaika

Toistaiseksi voimassa oleva työsopimus

- Tarkoittaa vakituista työtä.
- Työsopimukseen ei ole kirjoitettu päättymisajankohtaa.
- Työntekijä tai työnantaja voi irtisanoa työsuhteen.

Määräaikainen työsopimus

- Määräaikainen työsopimus päättyy ennalta sovittuna päivänä.
- Määräaikaiselle työsopimukselle pitää olla syy.
- Määräaikaiseen sopimukseen voi sopia irtisanomisajan.

Koeaika

- Kun työntekijä aloittaa uudessa työssä, hänellä voi olla aluksi **koeaika**.
- Koeaika kestää enintään kuusi kuukautta työsuhteen alusta.
- **Koeaikana voit näyttää omaa osaamistasi ja miettiä työn sopivuutta itsellesi.**
- Työnantaja voi miettiä oletko sinä sopiva työhön.
- Koeaikana työnantaja tai sinä voitte purkaa sopimuksen.
- Syytä purkamiselle ei tarvitse ilmoittaa.

Palkka

- Työnantaja maksaa työntekijälle **palkkaa**. Palkka on korvaus työntekijän tekemästä työstä.
- Työstä maksetaan **kuukausipalkkaa** tai **tuntipalkkaa**.
 - Kuukausipalkka on tietty summa, joka maksetaan työntekijälle joka kuukausi.
 - Tuntipalkka maksetaan sen perusteella, kuinka monta tuntia työntekijä on työskennellyt.
- Palkka voi olla myös **urakkapalkkaa**, joka perustuu sovittuun työsuoritukseen.
- Palkka maksetaan työntekijän pankkitilille kerran tai kaksi kertaa kuussa.
- Palkanmaksua varten sinun on toimitettava työnantajalle **verokortti** ja ilmoitettava **pankkitilin numero**, jolle palkka maksetaan.
- Palkan määrään vaikuttaa esimerkiksi työtehtävät, työaika sekä alan työehtosopimus.

Verot ja verokortti

- Työntekijä maksaa palkasta aina **veroja**.
- Saat ensimmäisen **verokortin** verotoimistosta.
- Verokorttiin on merkitty **ennakkopidätys eli vero**, joka vähennetään palkastasi.
- Työnantaja vähentää veron suoraan työntekijän palkasta.
- Veron määrään vaikuttaa palkan ja muiden tukien määrä.

Palkkalaskelma

- **Palkkalaskelma** kertoo palkasta.
- Työntekijä saa palkkalaskelman aina, kun työnantaja maksaa hänelle palkan.
- Palkkalaskelma kertoo
 - Kuinka paljon palkkaa on maksettu, sekä mahdolliset lisät ja maksetut korvaukset
 - Milloin palkka on maksettu
 - Miltä ajalta palkka on maksettu
 - Kuinka paljon palkasta on maksettu veroa, sekä muut palkasta otetut maksut
 - Työnantajan maksamat eläke- ja työttömyysvakuutusmaksut

Vuosiloma

- Työntekijä ansaitsee **lomaa** tehdystä työstä.
- Vuosiloman ajalta maksetaan palkkaa. Monilla työpaikoilla työntekijä saa myös lomarahaa, joka on noin puolet vuosiloman ajan palkasta.
- Loman pituus vaihtelee työsuhteen pituuden mukaan.
- Lomaa kertyy yleensä 2 tai 2,5 päivää kuukaudessa.
- Myös osa-aikaisesta työstä kertyy lomaa, jos työntekijä tekee töitä vähintään 14 päivää tai 35 tuntia kuukaudessa.
- Lomaa ei kerry, jos työtä on alle 35 tuntia tai alle 14 päivää kuukaudessa. Tällöin sinulla on kuitenkin oikeus pitää vapaata.

Työterveyshuolto

- **Työterveyshuolto on terveydenhoitoa**, jonka työnantaja järjestää ja maksaa työntekijälle.
- Työnantajan tulee järjestää työterveyshuolto kaikille työsuhteessa oleville työntekijöille työsopimuksen ehdoista ja palkasta riippumatta.
- Työterveyshuolto järjestetään eri tavoin eri työpaikoissa. Työnantaja kertoo työntekijälle, miten työterveyshuolto on järjestetty.
- Lakisääteiseen työterveyshuoltoon kuuluvat työhön liittyvät terveystarkastukset, työpaikkaselvitys, työkyvyn tukeminen ja sellaisten sairauksien tai oireiden selvittely, joilla on yhteyttä työhön.
- Jos työntekijä sairastuu, eikä pääse töihin, hänen pitää ilmoittaa siitä työpaikalle.

Työhön perehdyttäminen

- Kun työntekijä aloittaa uudessa työpaikassa, työnantaja **perehdyttää, eli opastaa sinut työhön.**
 - Sinulle kerrotaan työpaikasta
 - Opit tuntemaan työpaikan tavat ja työkaverit
 - Opit työtehtävät
- Jos olet työhönvalmennuksessa, myös työhönvalmentaja auttaa sinua työtehtävien oppimisessa ja työpaikkaan tutustumisessa ja muutostilanteissa.

Irtisanominen

- Työntekijällä on irtisanomissuoja. **Työnantaja voi irtisanoa sopimuksen pätevän syyn perusteella.** Työsuhteen päättymisen syyn tulee laillinen.
- Työnantaja voi irtisanoa työsopimuksen työntekijästä johtuvasta syystä. Syyn pitää olla asiallinen tai painava
 - Et tee sovittuja työtehtäviä
 - Olet tahallasi huolimaton
 - Myöhästelet varoituksista huolimatta
 - Olet pois töistä ilman lupaa
 - Olet epärehellinen
 - Aiheutat työnantajalle vahinkoa
 - Et ole sopiva kyseiseen ammattiin
 - Käytät päihteitä ennen töihin tuloa tai työn aikana

Irtisanomisaika

- **Irtisanomisaika** tarkoittaa että teet työtä jonkin ajan irtisanomisen jälkeen.
- Irtisanomisaika on sovittu työehtosopimuksessa.
- Irtisanomisaika riippuu siitä, kuinka kauan olet ollut työssä.

Työsuhteen päättyminen

- Sinulla on oikeus saada **kirjallinen työtodistus**
 - Työsuhteen kesto ja työtehtävät.
 - Arvio työtaidoistasi ja käytöksestäsi.
- Tarvitset työtodistusta kun haet seuraavaa työpaikkaa.
- Voit pyytää työnantajalta myös palkkatodistusta.
Palkkatodistusta tarvitset jos jäät työttömäksi tai haet työttömyysetuutta.

Minä palkkatyössä

Osio 3

Osaamisen käsi -harjoitus

Työttömäksi ilmoittautuminen

- **TE-palveluille** ilmoitaudutaan työttömäksi työnhakijaksi
 - Kun työt on loppumassa
 - Saat opintosi päätökseen, etkä löydä töitä
- Työnhakijaksi voi ilmoittautua kuka tahansa, vammasta tai sairaudesta riippumatta.
- Saat apua TE-palveluiden asiointiin esimerkiksi työhönvalmentajalta.
- Voit ilmoittautua työnhakijaksi, vaikka olet työkyvyttömyyseläkkeellä. Tällöin et kuitenkaan saa työttömyysetuuksia.

Työttömyysetuudet

- Kokoaikaisena työnhakijana sinulla on oikeus työttömyysetuuteen.
 - Ehtona työttömyysetuuden saamiselle on, että sinun on otettava vastaan TE-palveluiden osoittama työpaikka.
- Työttömyysetuutta ei makseta, jos olet eläkkeellä.
 - Sinulla on mahdollisuus tehdä osa-aikaista työtä työkyvyttömyyseläkkeen lisäksi tai jättää eläke lepäämään.

Työkyvyttömyyseläke

- Sinulla on oikeus saada **työkyvyttömyyseläkettä**, mikäli et voi sairauden tai vamman takia tehdä palkkatyötä.
 - Työkyvyttömyyseläkettä haetaan Kelalta.
 - Työkyvyttömyyseläkettä maksetaan toistaiseksi tai määräaikaisesti.
 - Määräaikaisen työkyvyttömyyseläkkeen nimi on kuntoutustuki.
 - Työkyvyttömyyseläkettä tai kuntoutustukea voidaan maksaa 18-64 vuotiaille.

Työkyvyttömyyseläke ja palkkatyö

- **Työkyvyttömyyseläkkeen lisäksi** voit saada **palkkaa** enintään 855,48 euroa kuukaudessa (2021).
- Työajan voi soveltaa niin että työkyvyttömyyseläke säilyy, työaikasi voi olla noin puolet kokonaistyöajasta.
- Voit jättää **eläkkeen lepäämään**, jos saat enemmän palkkaa työstäsi. Eläke jätetään lepäämään vähintään kolmeksi kuukaudeksi ja enintään kahdeksi vuodeksi. Jaksoja voi olla useampia. Jaksojen välillä tulee olla vähintään kuukauden verran työkyvyttömyyseläkkeellä.
- Voi saada ylimmän vammaistuen suuruista tukea, jos saa eläkettä saavan hoitotukea ennen kuin jättää eläkkeen lepäämään. Työnteon loputtua eläke pitää anoa takaisin. Anomus on kirjallinen ilmoitus, johon ei tarvita liitteeksi esimerkiksi lääkärintodistusta. Eläkkeen lepäämään jättäneellä on oikeus sairauspäivärahaan sairastuessaan.

Hoitotuki ja vammaistuki

- Sinulla voi olla oikeus **eläkettä saavan hoitotukeen** tai 16 vuotta täyttäneen **vammaistukeen**.
- Jos olet eläkkeellä, voit saada eläkettä saavan hoitotukea.
- Jos olet osa-aikaeläkkeellä, voit saada vammaistukea.
- Sinun ei tarvitse tietää kumpaan etuuteen sinulla saattaa olla oikeus. Kela käsittelee hakemuksesi sen mukaan, mihin sinulla on oikeus.

Asumistuki

- Voit saada **eläkkeensaajan asumistukea**, jos sinulle maksetaan eläkettä.
- Muussa tapauksessa voit saada **yleistä asumistukea**.
- Asumistuen määrä selvitetään yksilöllisesti.
- Palkkatulot voivat vaikuttaa asumistuen määrään.

Testaa tietosi palkkatyöstä

<https://verneri.net/selko/tyo/testaa-tietosi-palkkatyosta/>

Palautetta päivästä

Valmennus
oli...

Parhaiten
jäi
mieleen...

Toivoisin
että...

Palautelomakkeen täyttäminen

**Kiitos
osallistumisesta!**